

About the miller (oral text)

Куронгæс (устный текст)

Про мельника (устный текст)

Recorded from Olja Kazakhova in Matsuta village, North Ossetia, in 2008.

Записано у Оли Казаховой, с. Мацута, Северная Осетия, в 2008 г.

Transcribed and translated to Russian by Ljana and Alan Tsallaev. Interlinearized by Julia Mazurova

Расшифровывали и переводили на русский Ляна и Алан Цаллаев. Глоссировала Юлия Мазурова

1.1 Оля : Еу хатт ба минкыйдæр адтæн .
Оля еу хатт ба минкий -дæр адтæн
Оля еу₂ хатт₁ ба минкий -дæр₂ адтæн
Olya one time CONTR little COMPAR be.PST.1SG

1.2 Удта ма Махчески скьоламае цудтæн то ли
уæдта ма Махческ -и скьола -мае цуд -тæн
уæдта₁ ма₁ Махческ -и₁ скьола -мае цуд₁ -тæн
after 1SG.ENCL.GEN Makhchesk GEN school ALL go PST.INTR.1SG
шестойтамае , гье уæд , гье уæд шестойтамае цудтæн
шестой -т -аемае гье уæд гье уæд шестой -т -аемае цуд -тæн
-т -мае гье уæд₁ гье уæд₁ -т -мае цуд₁ -тæн
PL ALL so then so then PL ALL go PST.INTR.1SG

1.3 Раги ба раги ба нартихуари кæрдзин берæ адтæй ,
раги ба раги ба нартихуар -и кæрдзин берæ адтæй
раги ба раги ба нартихуар -и₁ кæрдзин берæ адтæй
long ago CONTR long ago CONTR corn GEN corn.bread many be.PST.3SG
зато иди ба надтæй маенауи инсад .
зато иди ба н- адтæй маенау -и инсад
иди ба нæ- адтæй маенау -и₁ инсад₁
HES CONTR NEG be.PST.3SG wheat GEN flour

1.4 Ма дарионцæ маенау маенауæхæн кьерехуær
ма дар -ионцæ маенау маенау уæхæн кьере хуær
ма₁ дар -ионцæ маенау маенау уæхæн кьере хуær₁
NEG have (family), keep (cattle) OPT.3PL wheat there,that.is such cheese.pie eat

1.5 Мин скьолайæй исхæрдтæн мае нæ
мин скьола -йæй ис- хъæрд -тæн мае нæ
мин₁ скьола -æй ис- хъæрд -тæн мае₁ нæ₄
1SG.ENCL.DAT school ABL PREF reach PST.INTR.1SG 1SG.ENCL.GEN POSS.1PL
мадæ мин мае xxx фæккодта
мад -æ мин мае фæк- код -т -а
мад -æ₁ мин₁ мае₁ фæ- код -т -а₁
mother NOM 1SG.ENCL.DAT 1SG.ENCL.GEN PREF do TR PST.TR.3SG

1.6	Цо	ма	дан	æй	райинсун	кæнæ
	цо	ма	дан	æй	ра- инс -ун	кæн -æ
	цо	ма ₁	дан	æй ₂	ра- инс -ун ₂	кæн -æ ₂
	go.IMP.2SG	NEG	according.to.smb's.words	3SG.ENCL.GEN	PREF mill INF	do IMP.2SG

1.7	Ма	Гецати		Бисса	рохсаг уæд	хъæбæр	зæронд	лæг	адтæй
	ма	Геца	-т -и	Бисса	рохс -аг уæд	хъæбæр	зæронд	лæг	адтæй
	ма ₁	Геца	-т -и ₁	Бисса	рохс -аг уæд ₁	хъæбæр	зæронд	лæг	адтæй
	NEG	Getsaev	PL GEN	Bissa	light SUF then	very	old.age	man	be.PST.3SG

1.8	Ма	е	ба	куронгæс	адтæй
	ма	е	ба	куронгæс	адтæй
	ма ₁	е ₁	ба	куронгæс	адтæй
	NEG	he,she	CONTR	miller	be.PST.3SG

1.9	Гъе	æз	дæр	изæрæрдæмæ	æрхъæрдтæн
	гъе	æз	дæр	изæр æрд -æмæ	æр- хъæрд -тæн
	гъе	æз	дæр	изæр æрд -мæ	æр- хъæрд -тæн
	so	I	FOC	evening half,side	ALL PREF reach PST.INTR.1SG

1.10	Уой	райинсун	цанæбæрæг	адтæй
	уой	ра- инс -ун	цанæбæрæг	адтæй
	уой ₃	ра- инс -ун ₂	цанæбæрæг	адтæй
	he,she.GEN	PREF mill INF	little	be.PST.3SG

1.11	Ма	мæ	хуцау	скъолайи	тургъæмæ	сæфтуйун
	ма	мæ	хуцау	скъола -йи	тургъ -æмæ	с- æфтуй -ун
	ма ₂	мæ ₁	Хуцау	скъола -и ₁	тургъ -мæ	ис- æфтуй -ун ₂
	and	1SG.ENCL.GEN	God	school GEN	yard ALL	PREF reach INF

кодта

код -т -а

код -т -а₁

do TR PST.TR.3SG

1.12	Уой	фæуагътон	xxx	рахтон	зæгъун
	уой	фæ- уагът	-он		зæгъ -ун
	уой ₁	фæ- уагът	-он ₁		зæгъ -ун ₃
	be.SUBJ.3PL/he,she.GEN	PREF permit,let.go,keep	PST.TR.1SG		say PRS.1SG

инсгæй

инс -гæй

инс

mill

2	??:	Хъазахти	ма	цардайтæ	?
		Хъазахт -и	ма	цард -айтæ	
		Хъазахт -и ₂	ма ₃	цард ₂ -айтæ	
		Kazakhta	INESS	more live	PST.2PL

3.1	Оля	:	О	,	Хъазахти	ма	цардтæн	.
	Оля		о		Хъазахт	-и	ма	цард -тæн
	Оля		о		Хъазахт	-и ₁	ма ₁	цард ₂ -тæн
	Olya		yes		Kazakhta	GEN	NEG	live PST.INTR.1SG

3.2	скъолай		тургъæмæ		рандæ		дæн		ма		мембæлти	хæццæ
	скъола	-й	тургъ	-æмæ	ра-	нд	-æ	дæн	ма			хæццæ
	скъола	-и ₁	тургъ	-мæ	ра-	æнд	-æ ₁	дæн	ма ₂			хæццæ
	school	GEN	yard	ALL	PREF	outside	NOM	be.PRS.1SG	and			together
	иди	кæнун			гъазун							
	иди	кæн	-ун		гъаз	-ун						
	иди	кæн	-ун ₃		гъаз	-ун ₃						
	HES	do	PRS.1SG		play	PRS.1SG						

3.3	Ма	гъазгæ		гъазгæ		уой		бæрцæ	гъе	нур	шестой
	ма	гъаз	-гæ	гъаз	-гæ	уой		бæрцæ	гъе	нур	
	ма ₁	гъаз	-гæ	гъаз	-гæ	уой ₃		бæрцæ	гъе	нур	
	NEG	play/dance	CONV	play/dance	CONV	he,she.GEN		amount	so	now	
	къласи		фулдæр	лæдæрдзæй		мæнæй	нур	дæр			
	кълас	-и	фулдæр	лæдæр	:дзæй	мæнæй	нур	дæр			
	кълас	-и ₁	фулдæр	лæдæр		мæнæй	нур	дæр			
	year,grade,form	GEN	more	understand		I.ABL	now	FOC			

3.4	Ма	мæбæл		æрталингæ		е		ба	мæ
	ма	мæбæл		æр-	талинг	-æ	е	ба	мæ
	ма ₁	мæбæл		æр-	талинг	-æ ₁	е ₁	ба	мæ ₁
	NEG	1SG.ENCL.SUPER		PREF	darkness	NOM	he,she	CONTR	1SG.ENCL.GEN
	хезуй		куройни	а	ци	фæцæй			
	хез	-уй	куройн	-и	а	ци	фæц-	æй	
	хез	-уй	куройн	-и ₁	а	ци	фæ-	æй ₁	
	climb	PRS.3SG	mill	GEN	this	what	PREF	be.PRS.3SG	

3.5 Фæттарстæй			кæд	донмæ	дæр	ниххаудтæй			
фæт-	тарст	-æй	кæд	дон	-мæ	дæр	них-	хаудт	-æй
фæ-	тарст	-æй	кæд	дон	-мæ	дæр	ни-	хаудт ₁	-æй
PREF	be.afraid	PST.INTR.3SG	when	water	ALL	FOC	PREF	fall	PST.INTR.3SG
уоми	дони	сæрти	минкый	хед					
уоми	дон	-и	сæр	-т	-и	минкый	хед		
уоми	дон	-и ₁	сæр	-т	-и ₁	минкый	хед		
there	water	GEN	head	PL	GEN	little	bridge		

3.6	Ма	мæ	зæрди		æрбафтудæй			æрталингæй			ма
	ма	ме	зæрд -и		æрба-	фтуд	-æй	æр-	талинг	-æй	ма
	ма ₁	ме	зæрд -и ₁		æрба-	æфтуд	-æй	æр-	талинг	-æй	ма ₁
	NEG	POSS.1SG	heart	GEN	PREF	reach	PST.INTR.3SG	PREF	darkness	ABL	NEG
тæхгæ		æрцудтæн									
	тæх	-гæ	æр-	цуд	-т	-тæн					
	тæх	-гæ	æр-	цуд ₁	-т	-тæн					
	fly	CONV	PREF	go	TR	PST.INTR.1SG					

3.7	Ма	мин	мæ	инсад	нæбал	дæдтуй	аци
	ма	мин	ме	инсад	нæ- =бал	дæдт -уй	аци
	ма ₁	мин ₁	ме	инсад ₁	нæ- =бал	дæтт -уй	аци
	NEG	1SG.ENCL.DAT	POSS.1SG	flour	NEG =any more	give PRS.3SG	this
	афони	ба	мæ	кумæ	цæуис	загъта	.
	афон -и	ба	мæ	кумæ	цæу -ис	загът -а	
	афон -и ₁	ба	мæ ₁	кумæ	цæ -ис	загът -а ₁	
	time GEN	CONTR	1SG.ENCL.GEN	where	go PRS.2SG	say PST.TR.3SG	

3.8	Ма	цо	загъта	кумæ	цæуис	.
	ма	цо	загът -а	кумæ	цæу -ис	
	ма ₂	цо	загът -а ₁	кумæ	цæ -ис	
	and	go.IMP.2SG	say PST.TR.3SG	where	go PRS.2SG	

3.9	Ма	зæгъун	æнæ	цæун	мин	нæй	ес	ма
	ма	зæгъ -ун	æнæ	цæ -ун	мин	нæй	ес	ма
	ма ₂	зæгъ -ун ₃	æнæ	цæ -ун ₂	мин ₁	нæй	ес ₁	ма ₁
	and	say PRS.1SG	without	go INF	1SG.ENCL.DAT	be.PRS.3SG.NEG	EXT	NEG
	загъта	нæ	дæ	рауадздæнæн	кæми	адтæ		
	загът -а	нæ	дæ	ра- уадз -дзæнæн	кæми	адтæ		
	загът -а ₁	нæ ₂	дæ ₄	ра- уадз -дзæнæн	кæми	адтæ		
	say PST.TR.3SG	NEG	2SG.ENCL.GEN	PREF let.go FUT.1SG	where	be.PST.2SG		
	дæ	гъæлæсæй	xxx	кастæ				
	дæ	гъæлæс -æй		каст -æ				
	дæ ₃	гъæлæс -æй		каст ₂ -æ ₄				
	POSS.2SG	voice ABL		seem PST.INTR.2SG				

3.10	Мæ	гъæлæсæй	зæгъун	бæргæ	нæ	кастæн	
	мæ	гъæлæс -æй	зæгъ -ун	бæргæ	нæ	каст -æн	
	мæ ₁	гъæлæс -æй	зæгъ -ун ₃	бæргæ	нæ ₂	каст ₂ -тæн	
	1SG.ENCL.GEN	voice ABL	say PRS.1SG	certainly	NEG	seem PST.INTR.1SG	
	гъазтон	и	все				
	гъаз -т -он	и					
	гъаз -т -он ₁						
	play TR	PST.TR.1SG					

3.11	Ма	æ	куройнае	аузта	ма	
	ма	æ	куройн -æ	ауз -т -а	ма	
	ма ₂	æ ₁	куройн -æ ₁	-т -а ₁	ма ₂	
	and	POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN	mill NOM	PL PST.TR.3SG	and	
	е	æхе	фæппур	xxx	куройнай	æндæмæ
	е	æхе			куройн -ай	æнд -æмæ
	е ₁	æхе			куройн -ай	æнд -мæ
	he,she/POSS.3SG	3SG.REFL.GEN/POSS.REFL.3SG			mill ABL	outside ALL
	рауадæй	мæ	куройнае	ауæзун	ма	æз ба
	ра- уад -ай	мæ	куройн -æ		ма	æз ба
	ра- уад -ай	мæ ₁	куройн -æ ₁		ма ₂	æз ба
	PREF run	PST.INTR.3SG	1SG.ENCL.GEN	mill NOM	and I	CONTR

мæ	баркъи	раскъафтон				ма	къоли
мæ	баркъи	ра- скъафт	-т	-он		ма	къол -и
мæ ₁	баркъи	ра- скъафт	-т	-он ₁		ма ₂	къол -и ₁
1SG.ENCL.GEN	sack	PREF steal/snatch out	TR	PST.TR.1SG		and	

фæлледзун

фæл- ледз -ун
 фæ- ледз -ун₃
 PREF run PRS.1SG

3.12 Зæронд	лæг	ку	æрбацудæй	уæд	гъær	кæнун
зæронд	лæг	ку	æрба- цуд -æй	уæд	гъær	кæн -ун
зæронд	лæг	ку	æрба- цуд ₁ -æй	уæд ₁	гъær	кæн -ун ₃
old.age	man	when	PREF go PST.INTR.3SG	then	scream,sound	do PRS.1SG

мæ	фæсте	райигъосун	æзæ	хъæрд	хæрдмæ	иди
мæ	фæсте	рай- игъос -ун		хъæрд	хæрд -мæ	иди
мæ ₁	фæсте	ра- игъос -ун ₃			хæрд -мæ	иди
1SG.ENCL.GEN	behind	PREF listen PRS.1SG			ascent ALL	HES

уæлдæр **xxx фæлледзун**
 уæл -дæр фæл- ледз -ун
 уæл -дæр₂ фæ- ледз -ун₃
 above COMPAR PREF run PRS.1SG

3.13 Цæун-цæун		май	май	ке	зондзæй	сумахæй
цæ -ун	- цæ -ун	май	май	ке		сумахæй
цæ -ун ₃	цæ -ун ₃			ке ₂		сумахæй
go PRS.1SG	go PRS.1SG			who.GEN, what.GEN		you.PL.ABL